

Nr 18.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till vissa ändringar i gällande tulltaxa; given Stockholms slott den 12 januari 1946.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF.

Ernst Wigforss.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 12 januari 1946.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, QUENSEL, GJÖRES, ERLANDER, DANIELSON, VOUGT, ZETTERBERG, NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, MOSSBERG.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Wigforss, anmäler efter gemensam beredning med ministern för utrikes ärendena samt chefen för socialdepartementet och t. f. chefen för handelsdepartementet, statsrådet Danielson, fråga om *ändrade bestämmelser rörande tulltaxering av vissa vitaminpreparat* samt anför därvid följande.

I en den 20 augusti 1945 dagtecknad skrivelse till Kungl. Maj:t har *Sveriges kemiska industrikontor* hemställt att tullfrihet måtte medgivas för vissa preparat, som användas vid vitaminisering av vetemjöl.

Såsom motivering för denna hemställan har kemikontoret anförts, att vitaminisering av vetemjöl, som påbörjats i Sverige år 1944, därefter successivt vunnit ökad utbredning. Från och med hösten 1945 torde den alldeles övervägande delen av landets produktion av siktat vetemjöl komma att försättas

med såväl vitamin B₁ som vitamin B₂ och nikotinsyra. Av dessa vitaminer vore vitamin B₂ i gällande tulltaxa upptagen under stat. nr 539:1 med tullfrihet, medan vitamin B₁ och nikotinsyra hänfördes till stat. nr 540:2 med tull av 15 procent av värdet.

Kemikontoret har vidare anfört:

Då importvärdet för de kvantiteter B₁ och nikotinsyra, som torde komma att användas inom kvarnindustrien, efter nuvarande världsmarknadspris snarare över- än understiger 1 miljon kronor per år, skulle tullbeskattningen medföra en fördyring av vitamineringen med cirka 150 000 kronor per år. Även inom läkemedelsindustrien användes i betydande utsträckning såväl vitamin B₁ som nikotinsyra resp. nikotinsyreamid, ehuru kvantiteterna äro väsentligt mindre än i fråga om kvarnarna.

Såvitt kemikontoret kan bedöma föreligga inga utsikter till att vitamin B₁ skall kunna bliva föremål för lönande tillverkning inom landet. Under normala tider är förhållandet detsamma med nikotinsyra, ehuru tillverkning härav i viss utsträckning under kriget bedrivits av inhemska läkemedelsfabriker för eget behov. Ur den kemiska industriens synpunkt förefinnes därför icke någon anledning att påyrka tullens bibehållande. Än mindre torde statsfinansiella skäl böra hindra sloandet av ifrågavarande tullbeskattning av ur folkhälsosynpunkt betydelsefulla ämnen.

Det har föreslagits, att praktiskt taget alla vitaminer skulle upptagas i bilaga 1 till apoteksvarustadgan, i vilket fall de automatiskt bleve tullfria enligt stat. nr 539:2. För att en vara skall kunna upptagas i denna bilaga fordras emellertid, att den endast eller i huvudsakligaste mån användes som läkemedel. Detta är icke fallet med vitamin B₁ och B₂ samt nikotinsyra, vilka få sin ojämförligt största användning för förstärkning av vitaminhalten i vetemjöl. Den lämpligaste utvägen att skapa tullfrihet för vitamin B₁ och nikotinsyra är därför att dessa ämnen upptagas i nr 539:1, i vilket nummer vitamin B₂ redan är nämnt under namn av laktoflavin. För vitamin B₁ synes det kemiska namnet, anevrinhydroklorid böra användas. Förutom nikotinsyra bör även dess amid, nikotinsyreamid, nämnas, då denna har samma användningsområde.

I enlighet härmed har kemikontoret anhållit, att Kungl. Maj:t måtte förelägga riksdagen proposition om upptagande av anevrinhydroklorid, nikotinsyra och nikotinsyreamid under stat. nr 539:1 i gällande tulltaxa.

Över nämnda framställning ha, efter remiss, *utlåtanden* avgivits av generaltullstyrelsen, kommerskollegium och statens institut för folkhälsan.

Generaltullstyrelsen har i sitt utlåtande framhållit, att anevrinhydroklorid, nikotinsyra och nikotinsyreamid enligt nu gällande tulltaxa fölle under tulltaxenr 223 (statistiskt nr 540:2), som upptog kemiska preparat, ej särskilt nämnda, med tull av 15 procent av värdet.

Generaltullstyrelsen har vidare anfört, att enligt ett av medicinalstyrelsen utarbetat förslag till läkemedelsstadga, avsedd att ersätta nu gällande apoteksvarustadga, skulle icke blott nikotinsyra och nikotinsyreamid utan även anevrinhydroklorid och ett flertal andra vitaminpreparat upptagas bland sådana enkla kemikalier och droger, som vore att betrakta såsom apoteksvaror. Preparaten komme i sådant fall att vid införsel till riket bliva hän-

förliga till tulltaxenr 222: 2 (statistiskt nr 539: 2), som omfattade apoteksvaror, enkla eller sammansatta, med tullfrihet. Olika meningar syntes alltså kunna råda, huruvida nu ifrågavarande preparat borde rubriceras såsom apoteksvaror eller ej. Det vore vidare att märka, att även andra preparat användes för vitaminisering av livsmedel, särskilt inom margarinindustrien, och man torde ha anledning antaga, att krav komme att framställas på att dessa preparat erhöles en lika gynnsam behandling i tullhänseende, som nu ifrågasattes för de först nämnda. Dessa omständigheter syntes tala för att frågan om tulltaxeringen av anevrinhydroklorid, nikotinsyra och nikotinsyreamid upptoges till behandling först i samband med en mera allsidig prövning av de frågor, som berörde rubriceringen och tulltaxeringen av olika förekommande vitaminpreparat. — Det torde dock icke närmast ankomma på generaltullstyrelsen att bedöma, huruvida tillräckliga skäl förelåge att redan nu vidtaga åtgärder för borttagande av tullen å ifrågavarande tre preparat. Därest frågan icke ansåges böra upptagas till avgörande först i ett större sammanhang, syntes emellertid den erforderliga ändringen i tulltaxan böra ske på det sätt, att dessa preparat upptoges i tulltaxenr 222: 1 (statistiskt nr 539: 1), som redan omfattade ett närstående preparat, nämligen lactoflavin (vitamin B₂).

Kommerskollegium har anfört:

Enligt förordningen den 23 maj 1941 (nr 268) om framställning och införsel av vitaminiserade livsmedel må vitaminering av livsmedel för avsalu inom riket endast ske efter tillstånd av kollegium. Vitaminering med B₁, B₂ och nikotinsyra eller nikotinsyreamid har inom landet hittills förekommit endast i fråga om vetemjöl. Kollegium räknar med att kollegium under år 1945 kommer att till olika kvarnföretag utfärda tillstånd för vitaminering av vetemjöl med ifrågavarande vitaminer avseende ungefär 80 procent av landets vetemjölsproduktion. Vitamintillsatsen kommer därvid att uppgå till för B₁ 5 mg, B₂ 3 mg och nikotinsyra eller nikotinsyreamid 40 mg per kg mjöl. Med nämnda tillsatser beräknar man erhålla en vitaminhalt ungefärligen motsvarande vetekornets. Efter samråd med statens institut för folkhälsan har kollegium funnit en sådan vitaminering kunna vara ur folkhälsosynpunkt värdefull. Med hänsyn härtill anser kollegium det även vara av betydelse att vitaminerna kunna anskaffas till lägsta möjliga pris.

Då kollegium delar kemikontorets uppfattning att vitamin B₁ och nikotinsyra eller nikotinsyreamid knappast kunna bli föremål för inhemsk tillverkning i önskad omfattning synes hinder icke böra möta att de nyssnämnda vitaminerna, i likhet med vad fallet är med vitamin B₂, vid import bliva tullfria. Kollegium anser sig därför böra tillstyrka att anevrinhydroklorid, nikotinsyra och nikotinsyreamid upptagas under stat. nr 539: 1 i gällande tulltaxa.

Statens institut för folkhälsan har anfört, att det ur folkhälsosynpunkt vore av betydelse att vetemjöl vitaminiserades med i första hand vitamin B₁ (anevrinhydroklorid) men även med övriga till B-gruppen hörande ämnen däribland nikotinsyra eller nikotinsyreamid. Det vore likaledes ett önskemål att denna åtgärd kunde vidtagas med lägsta möjliga kostnad för konsumenterna. På grund härav tillstyrkte statens institut för folkhälsan tullfrihet för ifrågavarande varor och funne det av kemikontoret föreslagna förfarings-sättet lämpligt.

Sedermera har *kemikontoret* — i anledning av generaltullstyrelsens utlåtande — i en den 26 september 1945 dagtecknad skrivelse till Kungl. Maj:t anfört, att i och med att nu ifrågavarande vitaminer senaste året börjat användas i större skala inom kvarnindustrien, bortföle förutsättningen för att desamma skulle kunna upptagas i läkemedelsstadgan såsom apoteksvaror; enligt stadgan skulle nämligen såsom apoteksvaror upptagas endast sådana enkla ämnen, vilka uteslutande eller i huvudsakligaste mån användes såsom läkemedel. Kemikontoret har vidare framhållit, att inom margarinindustrien för närvarande huvudsakligen användes vitamin A och därjämte vitamin D. Sistnämnda vitamin kunde sedan gammalt importeras tullfritt. Detsamma vore förhållandet med råvaran för de använda vitamin A-preparaten, vilken utgjordes av leveroljor med hög vitaminhalt. Hittills hade importen visserligen i huvudsak skett i form av raffinerade dylika oljor, vilka dragit en tull av 15 procent av värdet, men sedan de allierade makterna släppt sitt grepp över importen, kunde man vänta att denna åtminstone till stor del komme att ske i form av tullfria råvaror, vilka numera kunde förädlas inom landet. Kemikontoret hade därför ingen anledning antaga, att från margarinindustriens sida krav komme att framställas om ändring av tulltaxan i fråga om de av denna industri använda vitaminerna. I övrigt förekomme praktiskt taget icke någon vitaminisering av livsmedel inom riket.

Departements-
chefen.

Av den lämnade redogörelsen framgår, att vitaminisering av vetemjöl under senare tid vunnit ökad utbredning och att härvid såsom vitamintillsats användas vitamin B₁ (anevrinhydroklorid), vitamin B₂ (lactoflavin), nikotinsyra och nikotinsyreamid.

Av dessa vitaminpreparat är vitamin B₂ tullfritt, medan de övriga tre preparaten äro belagda med tull, som utgår med 15 procent av värdet.

Då vitaminiseringens betydelse ur folkhälsosynpunkt talar för att jämväl sistnämnda tre preparat vid import bliva fria från tull, tillstyrker jag att tullen å preparaten i fråga borttages. En ändring härutinnan torde kunna genomföras utan avvaktan på prövningen av andra frågor, som beröra rubriceringen och tulltaxeringen av vitaminpreparat.

Jag förutsätter, att den genom tullens borttagande uppkommande minskningen av kostnaderna för anskaffande av ifrågavarande vitaminpreparat beaktas vid bestämmande av priserna å mjöl och bröd.

Såsom generaltullstyrelsen framhållit torde den ifrågasatta tullfriheten för anevrinhydroklorid (vitamin B₁), nikotinsyra och nikotinsyreamid författningstekniskt böra genomföras på så sätt, att dessa tre preparat upptagas i tulltaxenr 222: 1 (statistiskt nr 539: 1). Det torde böra ankomma på Kungl. Maj:t att bestämma dag för ikraftträdandet av dessa ändringar.

Under åberopande av vad sålunda anförts hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

dels antaga följande förslag till ändringar i den vid tulltaxeförordningen den 4 oktober 1929 (nr 316) fogade tulltaxan¹:

¹ Beträffande tulltaxenr 222: 1 se SFS 1939: 345.

	Tull för 100 kg kronor
222: 1 Acetfenolisatin, anevrinhydroklorid, bärnstenssyra, — — — natriumsalicylat, nikotinsyra, nikotin- syreamid, ortooxikinolin — — — sulfosalicylsyra	fria

dels ock förklara, att dessa ändringar skola träda i kraft å dag, som Kungl. Maj:t bestämmer.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställen förordnar Hans Maj:t Konungen, att proposition av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skall avlåtas till riksdagen.

Ur protokollet:

Sven Bucht.